

גיאוגרפיה רפואית סילבוס עברית

מטרות הקורס:

הקורס מביא סקירה היסטורית ומרחבית סדורה של המחלות העיקריות שהשפיעו על התרבות האנושית מהתקופה הפליאוליתית עד הזמן החדש.

הדגש העיקרי בקורס זה הן מחלות מדבקות.

ברקע הדברים מבהיר הקורס את עקרונות החשיבה האפידמיולוגית, ומעניק את הכלים המדעים הבסיסיים לחקר גורמי תחלואה ולשיטות לניתוח סיבות תחלואה ותמותה במרחב

קהל יעד:

הקורס מיועד לתלמידי תואר ראשון. הוא מכוון לתלמידים שמתעניינים בקו התפר בין גיאוגרפיה והיסטוריה ומרחיב את תחומי העניין לאפידמיולוגיה ודמוגרפיה.

תכנים: (לוח המועדים גמיש, יותאם לקצב ההתקדמות ועשוי להיות מושפע מאירועי בריאות מתפתחים)

- מבוא: סקירה קצרה על קשרים בין תחלואה, גיאוגרפיה ודמוגרפיה.
- מחלות בזמנים קדומים
- שרידות בחברות ציידים-לקטים קדומות: בריאות בחברה פליאוליתית. מה ידוע לנו ואיך.
- בריאות ניאוליתית. מחלות במעבר להתיישבות קבע: בילהרציה במצרים הקדומה.
- מחלות בימי הביניים: עליית העיר והשוק האזורי: מגפת הדבר במאה ה: 14.
- מחלות ברנסנס: שינויי אקלים, מסעות תגלית ומחלות: עגבת באירופה, אבעבועות שחורות באמריקה
- מאות 17-18, תחילת החשיבה האפידמיולוגית: לינד, ג'נר וחיסון לאבעבועות.
- מאות 18-19, תיאוריית המיאזמה ושיברה: זמלוויס ורעלת הריון, סנו וכולרה.
- מעבר לזמן החדש: פסטר, קוך, חיסון לדיפטריה
- מחלות בעיר התעשייתית במאה 19: שחפת
- מחלות עתיקות לא נשלטות: מלאריה, צרעת ופיתוח אנטיביוטיקה.
- מחלות חדשות-ישנות: מחלת ליים, מחלת ליגיונרים, שפעת חזירים
- מחלות חדשות: סארס, קורונה, BSE-KJD
- איידס

סילבוס אנגלית

An introductory Bachelor level course designed for 2nd and 3rd year students.

The course presents a systematic review of the main diseases which have shaped human development in space and time. Throughout a historical approach is adopted; from the Paleolithic to modern time. Some 13-15 major infectious diseases are analyzed in sequence and detail, focusing on their epidemiological repercussions on the geographic and demographic distributions of populations. The affect of disease on cultural change and ascendancy are critically reviewed.

Main topics include: Definitions of health and disease; epidemiological concepts and models; spatial interactions of disease, climatic aspects of disease; disease cycles; endemic & epidemic diseases; pandemics.

Bibliography:

The lectures are based on extensive readings and PowerPoint presentations which are sent beforehand to all participants every week.

Students are referred to major National and international public health and epidemiology sources for specific readings (WHO; CDC; NIH; BMJ; JAMA; NEJM).

Prerequisites: Non. Regular attendance is required.

Grading: Grade is based on a Final Exam (100%)

- מבוא: סקירה קצרה של מדעי הבסיס ומושגי היסוד באפידמיולוגיה, גיאוגרפיה ודמוגרפיה.
1. מחלות ותחלואה: הגדרות והתפתחות מושגים: ממחלות מדבקות לתחלואה כרונית
  2. כלים ומושגים אפידמיולוגיים: תחלואה, תמותה, המצאות והיארעות, מדדי סיכון
  3. מחלות וגיאוגרפיה: קשרי מחלה-מרחב, תנועת מחלות במרחב, מחזוריות מחלות, מחלות ואקלים מחלות בזמנים הסטוריים
  4. מצב טבעי בחברות קדומות: בריאות בחברה פליאוליטית. מה ידוע לנו ואיך.
  5. בריאות בניאוליטי. מחלות במעבר מתרבות ציידים לקטים לישובי קבע: בילהרציה במצרים הקדומה.
  6. מחלות בימי הביניים: עלייתן של העיר והשוק האיזורי: מגיפת הדבר במאה ה: 14.
  7. מחלות ברנסנס: שינויי אקלים, מסעות תגלית ומחלות: עגבת באירופה, אבעבועות שחורות באמריקה
  8. מאות 17-18, תחילת החשיבה האפידמיולוגית: לינד וויטאמין C, ג'נר וחיסון לאבעבועות.
  9. מאות 18-19, תיאוריית המיאזמה ושיברה: זמלוויס ורעלת הריון, סנו וכולרה.
  10. מעבר לזמן החדש: פסטר, קוך, חיסון לדיפטריה
  11. מחלות בעיר התעשייתית במאה 19: שחפת
  12. חזרה לטרופיים: מלאריה, צרעת ופיתוח אנטיביוטיקה.
  13. מחלות חדשות-ישנות: מחלת ליים, מחלת ליגיונרים, שפעת חזירים
  14. מחלות חדשות: סארס, BSE-KJD
  15. איידס